

ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2012:15
ARKEOLOGISK UTREDNING

Järnåldersboplats vid Rösavi

invid gravfältet Kumla 40:1, fastighet Rösavi 2:18
Kumla socken och kommun, Närke

Leif Karlenby

ARKEOLOGGRUPPEN AB, RAPPORT 2012:15
ARKEOLOGISK UTREDNING

Järnåldersboplats vid Rösavi

invid gravfältet Kumla 40:1, fastighet Rösavi 2:18
Kumla socken och kommun, Närke

Leif Karlenby

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2012 Arkeologgruppen

Arkeologgruppen rapport 2012:15

Författare Leif Karlenby

Grafisk form Nina Balknäs

Omslagsfoto Flygbild över Rösavi radby.

Foto av Jan Norrman, © Riksantikvarieämbetet

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr 2012/0903.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	7
Bakgrund och kulturmiljö.....	7
Tidigare arkeologiska undersökningar i Rösavi?	8
Syfte och frågeställningar.....	9
Metod	9
Resultat	9
Huset	13
Husets typologiska hemvist	14
Boplatsen, gravfältet och den bevarade radbyn.....	16
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen.....	16
Referenser	17
Administrativa uppgifter	18
Bilagor.....	19
Bilaga 1. Schaktbeskrivningar	
Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar	

Järnåldersboplats vid Rösavi

Figur 1. Karta över trakten kring Rösavi med den aktuella undersökningsplatsen markerad med en röd prick.

Sammanfattning

Vid en utredning invid byn Rösavi i Kumla socken, Närke, påträffades lämningar efter en järnåldersboplats. Denna fanns strax öster om ett sedan tidigare känt gravfält (Kumla 40:1) och låg öster om den bevarade radbyn. Bland anläggningarna fanns stolphål, härdar, skärvstenslager och gropar utan känd funktion.

Två områden (alternativ A och B) utreddes och spår av bosättning fanns på båda. I det norra området (alternativ A) fanns en tolv meter lång kolfyllt ränna och fem stenskodda stolphål. Dessa bildade en husvägg som var svagt böjd. Stolphålen låg utanför rännan och har förmodligen burit upp taket eller funnits som stöd för väggen. Konstruktionen kan dateras till yngre järnålder och är av enskeppig typ. Dessa hus började dyka upp under senare delen av 700-talet e. Kr.

Både gravfält och boplats kan dateras till yngre järnålder och då främst till vikingatid. Det innebär att både bebyggelse och gravar är samtida och att man bott alldeles inpå gravfältet.

Ett område tomt på fornlämningar kunde identifieras öster om alternativ A, där utrymme finns för den planerade paddocken.

Bakgrund och kulturmiljö

Utredningen kom till stånd för att markägaren planerade att anlägga en paddock strax öster om och i anslutning till sin gård. Ytan gränsar omedelbart till ett gravfält med 25 stensättningar (Kumla 40:1). Gravfältet visar gravtyper som gör det troligt att det kan dateras till yngre järnålder, kanske rent av till vikingatid.

I *Fornsök* beskrivs gravfältet som kringskuret av vägar och skadat av täktverksamhet, särskilt i den nordöstra delen. Inne på gravfältet finns också gropar, möjligen mindre sandtäkter.

Byn Rösavi omnämns första gången i de skriftliga källorna år 1385 som Risawi¹. Vid ett flertal tillfällen efter detta omnämns byn som varianter av Risavi eller Resavi. Rösavi (med ö) blir vanligt först under 1500-talet och endast vid ett tillfälle (1680) omtalas byn som Rösavid (-vid i betydelsen skog). Det behöver därmed inte säkert vara ett äkta vi-namn, det vill säga en kultplats. Det är möjligt att det avslutande d:et har fallit bort före det första skriftliga belägget (Calissendorff & Larsson 1998:131). Förleden Rös- skall enligt ortnamnsforskarna komma från ris i betydelsen småskog eller risgiv-ande skog (Calissendorff 1998:71). Kopplingen mellan -ris och -vid känns logisk även om det blir lite av en tautologi med "småskog-skogen".

1 Uppgifter finns på http://www2.sofi.se/SOFIU/topo1951/_cdweb/_s1tx001/320210c1.htm

Tidigare arkeologiska undersökningar i Rösavi?

Enligt uppgift från en boende i Rösavi, som är barnfödd där, har den arkeologiska institutionen i Uppsala grävt på gravfältet vid flera tillfällen. Detta ska ha varit när han var ung (eller barn?). Arkeologerna kom varje sommar för att gräva bland gravarna. Tyvärr har det inom ramen för detta projekt inte varit möjligt att verifiera dessa uppgifter. Möjligen kan en del av de skador som anges vara spår efter de arkeologiska undersökningarna.

Figur 2. Vy över en av de höglignande stensättningarna på gravfältet Kumla 40:1. I bakgrunden syns den nordligaste av gårdarna i radbyn Rösavi. Foto från nordöst av Leif Karlenby.

Faktaruta: Utdrag ur inventeringen i *Fornsök*

Gravfält, 80x60 m st (Ö-V), bestående av ca 25 fornlämningar. Dessa utgörs av runda stensättningar 5-11 m diam och 0.2-0.8 mh. (2 är höglignande). Övertorvade med i ytan enstaka stenar, 0.1-0.2 m st. Ojämna i ytan och oklar begränsning. Bevuxet med björkar. S och SV om gravfältet finns grundlämningar av gammal bebyggelse. I områdets NÖ del är gropar efter gamla ler- eller grustag. Vid revideringen 1981 noterades att täktverksamhet har förekommit, särskilt på gravfältets N del. Odling har förekommit på gravfältet, särskilt i SÖ och V delen. Två stensättningar är intill mitten skurna av väg i N. 5 (de förstörda) har i mitten gropar, 3-7 m diam och 0.1-0.3 m dj. De flesta av övriga är lätt kant- och ytskadade genom odling och täkter.

Syfte och frågeställningar

Syftet med utredningen var att fastställa om fornlämning fanns inom det område där paddocken planerades. I den händelse fornlämning påträffades hade markägaren tillsammans med Länsstyrelsen angivit fyra alternativa ytor, varav alternativ B var det alternativ som båda parter fann lämpligt och möjligt (se figur 5). Då fornlämning påträffades inom alternativ B, utökades schaktgrävningen till alternativ A och området öster om detta. Schakten grävdes här för att

- a) avgränsa påträffad fornlämning åt öster och
- b) för att identifiera ett fornlämningsfritt område.

Ingen utredning gjordes av alternativ C och D, eftersom en yta i förlängningen (österut) av alternativ A ansågs mer lämpligt då den låg utmed en väg. Denna yta tillkom i fält efter samråd med Länsstyrelsen och markägaren.

Ingen uttalad frågeställning kring eventuellt påträffad fornlämning följde med förfrågningen, men i och med att en boplats påträffades uppstod två frågor omedelbart. Vilken utbredning och omfattning hade boplatsen och till vilken tid kan den räknas. Det var också frågan om hur den skulle relateras till gravfältet; var den äldre, samtida eller yngre än detta?

Metod

Utredningen genomfördes genom att schakt grävdes inom alternativ B med en 5,5 tons grävmaskin på gummilarver (Hanix 55 DR).

Då området innehöll stolphål och andra anläggningar från en bosättning, bestämdes att också alternativ A skulle utredas. Alternativ C och D ansågs mindre lämpliga då de låg mitt inne på området utan anslutning till väg eller gårdstomt.

Alternativ A hade tidigare bedömts vara beläget för nära gravfältet, något som kunde innebära en betydande risk att överplöjda gravar skulle påträffas i åkermarken.

Då även detta område innehöll boplatslämningar grävdes schakt öster om alternativ A för att bedöma om fornlämningen avtog åt det hållet. Alternativet saknades i förfrågningsunderlaget, men kunde utredas efter samråd i fält med Länsstyrelsen och markägaren.

Sammanlagt grävdes 23 schakt inom det markområde som införskaffats för byggandet av paddocken. Schakten redovisas i figur 5.

Resultat

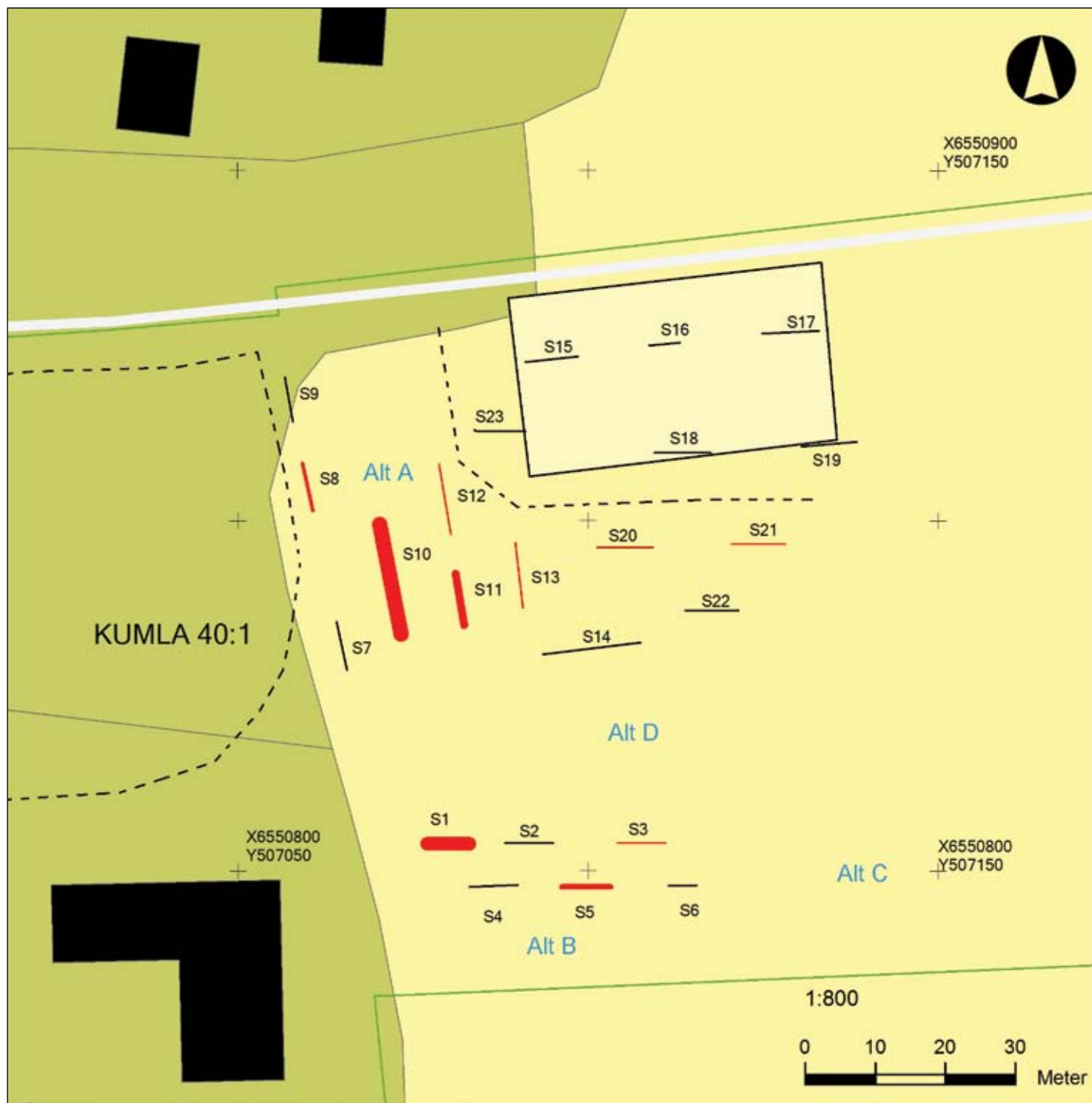
I schakten påträffades lämningar efter en förhistorisk boplats. I schakt 1-6 fanns elva anläggningar och i schakt 7-23 sjutton anläggningar. Det framgick omedelbart att det rörde sig om boplatslämningar i form av stolphål, härdar och andra gropar. Det fanns också ett par skärvstenslager.

Figur 3. Karta över norra delen av Rösavi med utredningsområdet markerat med röd, skrafferad fyrkant. Skala 1:4 000.

Figur 4. Vy över det södra området (alternativ B) från sydväst efter det att schakten grävts. Foto av Leif Karlenby.

Figur 5. Plan över de grävda schakten och de fyra alternativa ytorna. Även det nya alternativet har markerats (med en gul rektangel). Svarta schakt innehöll inga anläggningar, röda schakt innehöll allt från 1-8 anläggningar. Schakten har markerats med allt tjockare streck beroende på hur många anläggningar som de innehöll. Skala 1:800.

Figur 6. Schakt 5 med de två stenskodda stolphålen som kan ha ingått i ett långhus. Foto lite från ovan av Leif Karlenby.

Figur 7. Foto från norr av den förkollnade syllstocken och de fem stolphålen i väggkonstruktionen till det vikingatida huset. Foto av Leif Karlenby.

Anläggningar fanns inom både alternativ A och B. I det södra området (alternativ B) fanns bland annat ett par större, stenskodda stolphål, placerade en dryg meter isär, på ett sådant sätt att man kan misstänka att det rör sig om ett par i ett treskeppigt långhus. De tätt ställda stolparna antyder en datering till yngre järnålder. De underbalanserade husen började uppträda under romersk järnålder (Göthberg 2000:91). Med tiden blev mittskeppet smalare.

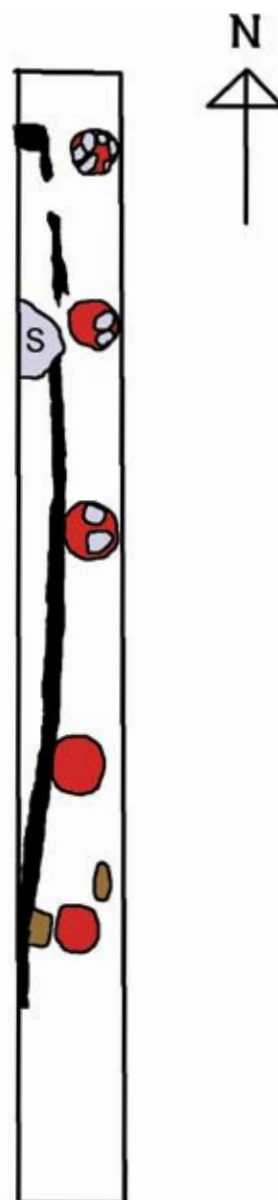
Anläggningarna inom alternativ A bestod av stolphål, härदार, gro-par och nedgrävningar samt en väggränna från ett förmodat vikingatida hus. Anläggningarna var belägna strax intill gravfältet och cirka 50 meter österut i åkermarken. Marken sluttade mycket svagt, men bopplatsen avtog ändå åt detta håll. Utifrån spridningen av anläggningar inom de två ytorna kan man sluta sig till att bosättningen har följt förhöjningens övre, västra del. Förmodligen har den förhistoriska bosättningen sträckt sig in under dagens bebyggelse.

Huset

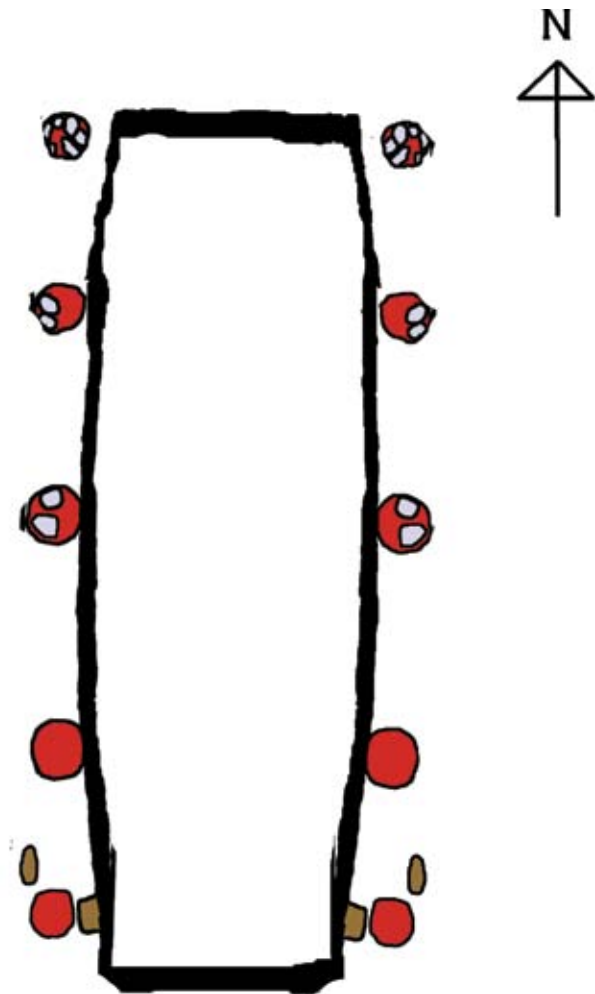
Rännan och de fem, stenskodda stolphålen utgjorde den östra långväggen i ett hus. Detta har varit konstruerat med en nedgrävd träsyll på vilken väggen varit placerad. Troligast har det rört sig om en stavkonstruktion, liknande den som finns i de norska, medeltida stavkyrkorna. Utanför väggen har det varit placerat fem kraftiga stolpar som antingen har burit upp taket eller haft en stödjande funktion för väggen. Det mest troliga är en kombination av de båda alternativen så att vägg och stolpar tillsammans har burit upp taket. Genom att spegelvända väggen och placera spegelbilden på lämpligt avstånd från den östra väggen, kan en rekonstruktion av husets grundplan återskapas (se figur 9).

Husets verkliga storlek går naturligtvis inte att beräkna, men dess längd har varit cirka tolv meter. Den förkolnade stocken fortsatte utanför schaktet i den södra delen så huset kan vara något längre än så, men trots allt inte så mycket längre, då det inte fanns några fler stolphål i den yttre raden. Husets bredd kan bara beräknas utifrån vad som är vanligt bland andra hus av samma storlek och proportioner. Dessa är vanligen mellan 5 och 7 meter breda.

Figur 8. Plan över rännan och stolphålen i det vikingatida huset. Skala 1:100.

Figur 9. Rekonstruktion av byggnaden genom att den östra väggen har kopierats, spegelvänts och placerats på lämpligt avstånd. Skala 1:100.

Husets typologiska hemvist

Under flera årtusenden var svenska och skandinaviska hus av treskeppig modell, det vill säga taket bars upp av två rader parställda stolpar. Väggen stod ett par meter utanför dessa. Den hade ingen eller ringa funktion i den bärande konstruktion utan stod mer eller mindre av sig själv. Från och med slutet av 700-talet infördes en hustyp som saknade de inre takbärande stolparna, det enskeppiga huset (Göthberg 2000:92). Istället har den bärande funktionen flyttats till väggarna. I vissa fall har de takbärande stolparna hamnat utanför väggen (2000:79ff). Det hus som påträffades i Rösavi hör till den sistnämnda typen.

Förändringen i konstruktion beror sannolikt på att man velat frigöra husets inre från stolpar så att ett stort, öppet rum bildades, som var förenligt med hallfunktionen, som vuxit fram ur "storstugan" under romersk järnålder och folkvandringstid (Karlenby 2007). För att få ett så stort och imponerande rum som möjligt var det fördelaktigt att stolparna stod någon annanstans än inne i byggnaden.

Rösavihuset bygger på en byggnadstradition med svängda långväggar och en på ett liknande sätt svängd taknock. Detta har gett huset en båtliknande form (se figur 10). När stolparna har placerats utanför väggen kan de ha haft till syfte att hjälpa till med att stadga

de takbärande väggarna. Konstruktionen finns representerade i sin mest utarbetade form i de så kallade Trelleborgsanläggningarna. Dessa anlades under vikingatid som strikt organiserade militära lägerplatser omgivna av kraftiga borgmurar. Innanför dessa byggdes upp till 40 meter långa hus med svängda väggar och buktande takåsar, i kvarter om fyra och fyra hus. Alla husen var likadana och ett kännetecknande drag var de tätt ställda stolparna utanför väggarna som burit upp taket eller hjälpt till att stötta väggarna. De har lutat inåt som strävpelare mot väggarnas övre del. Denna konstruktion förutsätter ett relativt tungt tak, som de "tunna" plankväggarna inte klarat att bära själva.

Väggkonstruktionen i denna typ av hus har förmodligen byggts på den så kallade "stavtekniken". Denna bestod i att man ställde plankor – eller klavor – lodrätt, tätt tillsammans. Om man vill se hur detta ser ut, kan man bege sig till någon av de norska stavkyrkorna.

De ställda stavarna kan antingen ställas i en ränna varvid jord har fyllts på. En annan och förmodligen bättre teknik vad gäller hållbarheten, är att gräva ned en liggande syllstock i vilken man tappar in de olika stavarna. Det är den konstruktion som man använt sig av i Rösavihuset.

Direkta paralleller till huset är svåra att hitta. Ofta kan man finna hus med dubbla rader med stolpar i väggarna, där man kan tänka sig att de yttre är hjälpstolpar till stolparna i väggen. En annan variant är att stolparna står innanför rännan. Då har den inre raden med stolpar

Figur 10. Rekonstruktion av ett så kallat Trelleborgshus från trelleborgen i Fyrkat i Danmark. Foto av Leif Karlenby.

burit upp taket och väggarna har saknat bärande funktion. Detta antyder att de varit konstruerade med annat material, till exempel kan de ha varit lerklinade.

Ett litet hus med en vikingatida datering där faktiskt en ränna finns bevarad är hus E i Rickomberga, Bondkyrko socken i Uppland. Intressant nog är också huset från Rickomberga tolv meter långt (Karlenby 1995: plan 7). Den västra väggen hade en liknande konstruktion som Rösavihuset. Där fanns en ränna med stolpar utanför. Rännorna i dessa två hus ger en fingervisning till varför företeelsen är ovanlig. I båda fallen har husen legat på mark som inte odlats under senare tid med djupgående plog, utan de har kunnat bevaras under ett relativt tunt ploglager.

Boplatsen, gravfältet och den bevarade radbyn

Efter utredningen är nu kunskapsläget kring Rösavi förändrad. Vi vet idag att man inte bara har begravt sina döda på den låga åssträckningen under yngre järnålder och vikingatid, man har också bott där, dessutom alldeles inpå gravfältet. Från andra håll i mellansverige finns exempel inte bara på att gravfält och boplats ligger nära varandra, de kan ibland överlagra varandra.

Det bör finnas en platskontinuitet för bebyggelsen i Rösavi ända från järnåldern. Den bevarade radbyn finns dokumenterad i kartmaterialet ned i 1700-tal med oförändrat läge på gårdarna. En av byns ursprungliga gårdar är idag utskiftad och ligger norr om gravfältet. I övrigt ligger alla gårdarna längs samma bygata som på 1700-talet, och förmodligen länge dessförinnan. Byn är känd i det skriftliga materialet från 1300-talet och namnet antyder att det kan ha funnits en förkristen kultanknytning. Gravfältet och dateringen av det påträffade huset visar på en närvaro under yngre järnålder. Det är möjligt att det funnits äldre skeden, men så här långt är Rösavi endast belagt till slutet av förhistorisk tid.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

I undersökningsplanen var det enda syftet att avgöra om och i så fall var det fanns fornlämning inom de två områden som Länsstyrelsen tillsammans med markägaren hade bedömt som lämpliga platser för anläggandet av en paddock (alternativ A eller B). Det formulerades inga frågeställningar.

Syftet uppnåddes med grävandet av de 23 schakten och dokumentation av påträffade boplatslämningar. Då en långvägg på ett förmodat vikingatida hus framkom gav detta information om boplatsens ålder, i tillägg till dess utbredning öster om byn och gravfältet.

I och med detta kan resultaten väl motsvara och delvis överträffa det undersökningsplanen förutsatte skulle genomföras.

Referenser

Tryckta källor

- Callisendorf, K. & Larsson, A. 1998. Ortnamn i Närke. Örebro.
- Göthberg, H. 2000. Bebyggelse i förändring. Uppland från slutet av yngre bronsålder till tidig medeltid. OPIA 25. Uppsala.
- Göthberg, H., Kyhlberg, O. & Vinberg, A. (red) 1995. Hus och gård i det förurbana samhället. Rapport från ett sektorsforskningsprojekt. Riksantikvarieämbetet arkeologiska undersökningar Skrifter nr 13. Stockholm.
- Karlenby, L. 1995. Rickomberga. Bebyggelse under 2000 år. Arkeologisk undersökning, Bondkyrko socken, Uppland. Riksantikvarieämbetet UV Uppsala rapport 1995:20. Uppsala.
- Karlenby, L. 2007. Bostadens inre liv under nordisk äldre järnålder betraktelser kring hem och hall. I Göthberg, H. (red): Hus och bebyggelse i Uppland. Delar av förhistoriska sammanhang. Arkeologi E4 Uppland, del 3. Uppsala.

Otryckta källor

- Exerperade ortnamn från digital upplaga av ortnamnsregistret hos Institutionen för språk och folkminnen (SOFI), Uppsala Universitet.
Digital länk: http://www2.sofi.se/SOFIU/topo1951/_cdweb/_s1tx001/320210c1.htm

Administrativa uppgifter

Landskap: Närke
Län: Örebro län
Kommun: Kumla kommun
Socken: Kumla socken
Fastighet: Rösavi 2:18

Arkeologgruppens diarienummer: Ag 2012_25
Länsstyrelsens diarienummer: 431-5821-2012
Projektnr: 2012_25
Fornlämningsnr: Kumla 40:1

Projektgrupp:
Leif Karlenby, Helmut Bergold

Personal:
Leif Karlenby, Helmut Bergold

Undersökningstid: 2012-08-20 till 2012-08-22

Exploateringsyta: 1 000 m²

Undersökt yta: 250 m², 178 löpmeter

Läge: Ekonomiska kartan, blad 10F 0c

Koordinatsystem: SWEREF 99 TM

Dokumentationshandlingar som förvaras i ATA, RAÄ, Stockholm:

—

Digitalt arkiv:

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd:

Inga fynd omhändertogs.

Bilagor

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Schakt 1

6x1,4 meter, 0,3 meter djupt. Matjordslager av gråbrun mjäla med visst grusigt inslag. Under gul-orange (rostig) grusig mjäla. I schaktet fanns sju anläggningar (A1-7).

Schakt 2

7x1,4 meter, 0,35 m djupt. Liknande jordlager som i Schakt 1, men i öster framkom berg i botten. Inga anläggningar.

Schakt 3

4x1,4 meter, 0,25 meter djupt. Ploglager 0,2-0,25 meter, därefter skärvig sten i sotig humös mjäla. Skärvstenslagret täcker minst hälften av schaktets yta, cirka 2,5x1,4 meter i västra delen (A8).

Schakt 4

7x1,4 meter, 0,3 meter djupt. Ploglager och humus. I botten stenig sand med inblandning av grus. Lagret gråaktigt till färgen. I botten ett antal mindre, tveksamma gråa lämningar av stolphålskaraktär, 0,05-0,1 meter stora. Diffusa och osäkra. Inga anläggningar.

Schakt 5

7x1,4 meter, 0,35 meter djupt. Ploglager över mjäla och sand. Något stenigt lager (0,02-0,05m). Två stolphål och 1 lager i schaktet (A9-11)

Schakt 6

4x1,4 meter, 0,3 meter djupt. Ploglager/mylla. I botten mjäla och sand. Grå färg med inslag av små stenar (0,02-0,07) samt en större sten (0,45 m). Inga anläggningar.

Schakt 7

7x1,4 meter, 0,35-0,45 meter djupt. Överst ett matjordsskikt, under detta ett lager mjäla. I norr går berget i dagen. Inga anläggningar.

Schakt 8

7x1,4 meter, 0,3-0,35 meter djupt. Matjordslager över grågul mjäla. Matjordslagret var fullt med ytliga rötter, varför området varit under fäbot för en längre tid. I schaktet fanns två anläggningar, en härd och ett stolphål (A12-13).

Schakt 9

6x1,4 meter, 0,25-0,3 meter djupt. Matjord över gul mjäla. Inga anläggningar.

Schakt 10

15x1,4 meter, 0,25-0,40 meter djupt. Matjordslager/före detta odlad mark över ljusgrå mjäla. I schaktet påträffades resterna efter en husvägg, sammanlagt åtta anläggningar, rännor och stolphål. (A14-21).

Schakt 11

7x1,4 meter, 0,2 meter djupt. Matjord/humus över stenig silt. Tre anläggningar (A22-24). Anläggningarna tillhör förmodligen samma kontext, möjligen ett hus.

Schakt 12

10x1,4 meter, 0,2-0,3 meter djupt. Humus/gammalt ploglager på stenig mjäla. En anläggning (A25).

Schakt 13

11x1,4 meter, 0,3-0,35 meter djupt. Ploglager över ljusbrun silt. I övrigt kan skönjas mörkare partier som kan vara rester av ett kulturlager. Mitt i schaktet fanns en stenrad (A26).

Schakt 14

14x1,4 meter, 0,25-0,35 meter djupt. Ploglager/mylla på gråbrun silt med sten (0,1-0,18 meter stora).

Schakt 15

4x1,4 meter, 0,35 meter djupt. Ploglager 0,3-0,33 m, därunder gulgrå mjäla med enstaka stenar. Inga anläggningar.

Schakt 16

4x1,4 meter, 0,3-0,35 meter djupt. Mylla och i botten gulgrå mjäla. Inga anläggningar.

Schakt 17

8x1,4 meter, 0,35 meter djupt. Ploglager och i botten gulgrå mjäla. Inga anläggningar.

Schakt 18

8x1,4 meter, 0,3 meter djupt. Ploglager, i botten grågul till vit mjäla. Inga anläggningar.

Schakt 19

8x1,4 meter, 0,25 meter djupt. Ploglager över gulvit mjäla i botten. Inga anläggningar.

Schakt 20

8x1,4 meter, 0,3 meter djupt. Ploglager över ljusgul mjäla. En anläggning (A27, grop).

Schakt 21

8x1,4 meter, 0,3-0,35 meter djupt. Ploglager över ljusbrun mjäla. En anläggning (A28, härdrest).

Schakt 22

8x1,4 meter, 0,3 meter djupt. Ploglager över gulbrun mjäla. Inga anläggningar.

Schakt 23

7x1,4 meter, 0,3-0,35 meter djupt. Ploglager över grågul mjäla med 0,05-0,09 meter stora stenar. Inga anläggningar.

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

A1

Stolphål. 0,4 meter i diameter, gråbrun, humös sand i fyllningen, klar och avgränsad i plan. 0,17 meter djup med skålad botten. Eventuell stenskoning i sydvästra delen.

A2

Stolphål. 0,28 meter i diameter. Fyllning av grå sand och småsten. Något oregelbunden i formen.

A3

Stolphål. 0,4 meter i diameter. Sten i västra delen. Går, något humös sand i fyllningen.

A4

Grop. 0,5 meter i diameter. Fyllning av sand med enstaka upp till 0,1 meter stora stenar. Något diffus avgränsning.

A5

Stolphål? 0,18 meter i diameter. Grå sand i ytan. Distinkt form och avgränsning.

A6

Grop. 0,3x0,2 meter stor, något rektangulär till formen. Grå sand i ytan.

A7

Stolphål? 0,4 meter i diameter, närmast rund i formen. Grå sand i ytan.

A8

Skärvestenslager. 2,5x1 meter stort. Det täckte minst hälften av schaktets yta och fortsatte sannolikt utanför detta. Innehöll något humös sand med skärvig sten (0,03-0,09 meter stora) samt fläckvisa förekomster av kol. Lagret var delvis sotigt.

A9

Stolphål. 0,6 meter i diameter. Grå mjäla/sand i ytan samt rikligt med sten 0,1-0,14 m stora (stenskoning).

A10

Stolphål. 0,5 meter i diameter. Grå mjäla i ytan samt sten 0,08-0,15 meter stora (stenskoning).

A11

Skärvestenslager. 1,2x0,8 meter stort, beläget i schaktets västra del. Mörkfärgad mjäla, enstaka skärviga stenar. Jfr A8.

A12

Härd? 1,1 meter lång och 0,4 meter bred, men fortsatte utanför schaktet i väster. Svart, sotig mjäla i ytan. Enstaka skärviga stenar 0,05-0,1 meter stora.

A13

Stolphål? 0,2 meter i diameter. I ytan grå mjäla.

A14

Väggränna. 12x0,2 meter stor. Bestod av förkolnad stock/stockar. Placerad i nord-sydlig riktning.

A15

Stolphål. 0,5 meter i diameter. Grå mjäla i ytan med enstaka 0,07-0,3 meter stora (stenskonig).

A16

Stolphål. 0,55 meter i diameter. Grå mjäla i ytan med svarta inslag (kol?), enstaka stenar 0,03-0,012 meter stora (stenskonig).

A17

Stolphål. 0,55 meter i diameter. Grå mjäla i ytan. Stenskott med 0,1-0,22 meter stora stenar.

A18

Stolphål. 0,55 meter i diameter. Grå mjäla i fyllningen. Stenskott med 0,18 meter stora stenar.

A19

Stolphål. 0,6 meter i diameter. Grå silt i ytan, enstaka svarta fläckar med kol och sot. Stenskott men 0,1-0,2 meter stora stenar.

A14-19 hör till ett och samma hus. Möjligen hör följande två anläggningar också till detta:

A20

Grop. 0,4x0,2 meter, något rektangulär till formen. Gråbrun fyllning i synlig i ytan.

A21

Grop. 0,35x0,2 meter, något rektangulär i ytan, går utanför schaktet. Gråbrun fyllning synlig i ytan.

A22

Grop. 0,4 meter i diameter. Brunsvart fyllning i ytan. Mjäla. En sten 0,18 meter stor. Möjligen stolphål.

A23

Grop. 0,4 meter i diameter, mörkbrun mjäla i ytan. Klar avgränsning. Möjligen stolphål.

A24

Grop. 0,45 meter i diameter. Mörkbrun mjäla i ytan. Tydlig avgränsning. Möjligen stolphål.

A22-24 hör troligen till samma kontext, möjligen ett hus.

A25

Härdrest. 0,9x0,6 meter stor. Fortsatte utanför schaktet. I ytan svart, möjligen sotig, enstaka skärviga stenar (0,05-0,1 meter stora).

A26

Stenrad. Mitt i schakt 13 fanns en cirka 3,5 meter lång (synlig längd) stensträng. Den låg ytligt på mjälalagret strax under ploglagret. Består av en rektangulär stenpackning, cirka 0,5 meter bred och 0,15 meter synlig höjd. Stenar mellan 0,07 och 0,25 meter stora. Nedrasat ploglager mellan stenarna. Recent?

A27

Grop. 0,4 meter i diameter och 0,15 meter djup, skålformad botten. Mörkfärgad mjäla i fyllningen.

A28

Härdrest. 0,65 meter i diameter. Anläggningen belägen i östra delen av schakt 21. Formen var oregelbunden och begränsningen oklar. Innehöll svart, sotig mjäla i ytan. Inslag av förmultnat organiskt material. Enstaka skärviga stenar.

